

GUÐRÚN EYJÓLFSDÓTTIR

ÁVARP FORMANNS

Efnahagsþrengingarnar, sem íslenskt samfélag horfist nú í augu við, breyta sýn á flest viðfangsefni. Þegar fyrirsjáanlegt er að fjöldi fólks mun missa vinnuna þarf að huga að gömlum og nýjum úrræðum til að létta það áfall eins og kostur er. Á vettvangi Fræðslumiðstöðvarinnar var strax í október efnt til samráðs þeirra sem koma að fullorðinsfræðslu á vinnumarkaði. Samráðshópurinn vaktar breytingar sem eru að verða hjá markhópi starfs FA en það er fólk á vinnumarkaði sem minnsta formlega menntun hefur. Markmiðið er að hafa í boði viðeigandi og fjölbreytt námsframboð fyrir þá sem vilja mennta sig frekar eða til annarra starfa, auk áframhaldandi öflugrar náms- og starfsráðgjafar.

Í tengslum við kjarasamninga í febrúar 2008 komu aðilar vinnumarkaðarins í samvinnu við ríkisvaldið sér saman um að setja markmið um menntun fólks á vinnumarkaði á Íslandi. Í yfirlýsingu ríkisstjórnarinnar um þetta segir m.a.

„Ríkisstjórnin og aðilar vinnumarkaðarins eru sammála um eftirfarandi ráðstafanir og áherslur á sviði menntamála, með sérstakri skírskotun til menntunar fólks á vinnumarkaði með takmarkaða menntun:

- Stefnt verði að því að eigi fleiri en 10% fólks á vinnumarkaði verði án viðurkenndrar starfs- eða framhaldsskólamenntunar árið 2020. Markvisst verði unnið að því að skapa tækifæri og hvata til menntunar fyrir fólk sem er á vinnumarkaði og hefur takmarkaða menntun. Þá eru fyrirhugaðar umbætur á framhaldsskólastigi sem leiða til þess að fleiri finni sér námsleiðir við hæfi og ljúki skilgreindu lokaprófi á framhaldsskólastigi.
- Í undirbúningi er löggjöf sem tryggir að allir hafi tækifæri til menntunar að loknu grunnskólanámi þar sem jafnræðis sé gætt varðandi kostnaðarþátttöku hins opinbera. Samræmi verður tryggt í fjárhagslegum stuðningi ríkisins við nám á framhaldsskólastigi, háskólastigi og við starfsmenntanám.
- Útlánareglur Lánasjóðs íslenskra námsmanna verða yfirfarnar með það að markmiði að gæta jafnræðis milli einstaklinga og hópa varðandi tækifæri til menntunar. Í samræmi við boðaða stefnu ríkisstjórnarinnar verður þess gætt að kostnaður nemenda á framhaldsskólastigi vegna skráningar- og efnisgjalda verði óverulegur og haldið í algjöru lágmarki.
- Framlög til símenntunar og fullorðinsfræðslu, sem nýttist fólki á vinnumarkaði, verða aukin í jöfnum framlögum um 300 m.kr. á næstu tveimur árum.“

Samkvæmt riti OECD Education at a glance 2007 hafði 31% Íslendinga á aldrinum 25–64 ára ekki lokið formlegu námi umfram skyldunám árið 2005. Það lætur því nærri að 45 þúsund Íslendingar á þessu aldri hafi verið með grunnenntun árið 2005. Reynslan sýnir að þessi hópur er í meiri hættu en aðrir með að missa vinnuna þegar þrengir að og er það þegar farið að koma fram.

Það krefst mikils að útbúa námstilboð sem henta bæði einstaklingum og atvinnulífi. En verkefnið felst ekki aðeins í að bjóða fólki nám, það þarf að vera hægt að bjóða ráðgjöf og meta þekkingu og færni sem fólk hefur aflað sér í starfi eða óformlegu námi og stytta þannig leiðir.

Það þarf skýran lagaramma um leiðir að marki í fullorðinsfræðslu og nægt og fjölbreytt framboð af námi og ráðgjöf, en það er ekki nóg. Forsendur þess að vel takist er öflug hvatning í samfélaginu öllu til að auka þekkingu og færni og virkur vilji einstaklinga til að afla sér færni og búa þannig sér og sínum styrkari stöðu.

Hlutverk Fræðslumiðstöðvar atvinnulífsins, sem nú er að ljúka sínu fimmta starfsári, er viðamikilið í góðæri og ekki er það minna í þrengingum eins og íslenskt samfélag er að fara í núna.

Í þessu hefti Gáttar er áhersla lögð á gæði í fullorðinsfræðslu. Það er viðeigandi. Að tryggja gæði þess sem gert er skiptir öllu í átaki eins og því sem nú er hafið.

Nemendur og samfélagið allt verður að geta treyst því að það nám, mat og leiðsögn, sem boðið verður upp á, standist kröfur og sé engin skemmi skírn.

Stjórn og starfsfólk Fræðslumiðstöðvarinnar hyggst, í samvinnu við þá fjölmörgu, sem láta sig fullorðinsfræðslu varða, taka virkan þátt í að undirbúa og hrinda í framkvæmd aðgerðaáætlun um framhaldsmenntun fyrir þá sem minnsta menntun hafa á vinnumarkaði. Sú aðgerðaáætlun á að taka mið af því sem þarf að gera í þeim efnahagsþrengingum sem við blasa en jafnframt horfa til lengri framtíðar eins og lagt var upp með í kjarasamningum við ríkið í febrúar síðastliðnum.

Guðrún Eyjólfsdóttir